ZONA CENTRALĂ A ORAŞULUI CURTEA DE ARGEŞ

arh. VICTOR POPA

O preocupare de seamă a urbaniştilor secolului nostru o constituie acţiunea de conservare şi valorificare a centrelor istorice ale oraşelor.

Această problemă a creat numeroase controverse cu privire la ceea ce merită să fie păstrat şi conservat şi ceea ce trebuie să fie supus reamenajării sau demolat. Înseşi restructurarea şi restaurarea zonelor existente nu se fac în toată lumea după principii unitare.

O tendinţă generală însă, prezentă actualmente în lumea întreagă, este aceea de a valorifica zonele centrale istorice, în spiritul menţinerii şi accentuării aspectului tradiţional şi a particularităţilor locale.

La valorificarea centrelor vechi istorice se pot întîlni în general 3 cazuri:

a) Localităţi care au cunoscut şi cunosc o ascensiune economică, bazată pe dezvoltarea industrială, sau deţin funcţii importante în teritoriu: noduri de circulaţie rutieră sau feroviară, centre polarizatoare ale funcţiunilor administrative, culturale etc.

b) Localităţi care din cauza pierderii treptate a funcţiunilor pe care le deţineau, păstrează numai un interes istoric şi îşi axează existenţa pe funcţiunea turistică.

c) Localităţi ce deţin în paralel funcţiuni economice şi turistice permiţînd dezvoltarea lor completă.

Din această categorie, cea mai frecventă de altfel, face parte şi oraşul Curtea de Argeş*.

Fosta capitală a Ţării Româneşti, centru înfloritor în secolele XIII şi XIV, care decade odată cu mutarea reşedinţei domneşti în sec. XV şi cu deschiderea altor căi de transport pentru negoţul cu Transilvania, mică localitate de provincie între secolele XVII—XIX, Curtea de Argeş, cunoaşte astăzi un accentuat reviriment economic, bazat pe o industrie în continuă dezvoltare.

Al treilea ca mărime şi importanţă economică din judeţul Argeş, centru polarizator şi de coordonare a activităţilor social-culturale din nord-vestul judeţului, oraşul Curtea de Argeş dispune în prezent de o bogată zestre de monumente istorice, a căror simplă trecere în revistă este edificatoare.

Biserica Sf. Nicolae Domnesc (mijlocul sec. XIV), din cadrul Curţii Domneşti şi biserica mănăstirii Argeşului (inaugurată în 1517, terminată şi zugrăvită în 1526), monumente a căror istorie a fost strîns legată de dezvoltarea oraşului şi s-a împletit cu însăşi istoria Ţării Româneşti, ocupă un loc important în bibliografia de specialitate.

Reamintim aici numai că între anii 1878—1885, biserica Episcopală este restaurată de arhitectul francez André Lecomte du Noüy. Atît nerespectarea în totalitate a aspectului iniţial, cît şi repictarea interioară, după înlăturarea prealabilă a frescelor lui Dobromir, au alterat în parte originalitatea monumentului. O soartă mai fericită a avut-o biserica Sf. Nicolae Domnesc, a cărei restaurare, începută în anul 1911 de arh. Grigore Cerchez, a reuşit să o conserve împreună cu pictura sa interioară, de o deosebită valoare.

Faima sa renaşte odată cu inaugurarea în anul 1517 a bisericii Mănăstirii Argeşului, ctitorie a lui Neagoe Basarab pe locul ruinelor bisericii lui Vlad Dracul, sediul vechii Mitropolii. Dorită de ctitor, mai presus de toate bisericile Ţării Româneşti, de o bogăţie uimitoare, cum nimeni nu mai clădise pînă atunci, biserica Mănăstirii Argeşului este terminată şi zugrăvită în anul 1526, pe vremea domniei lui Radu de la Afumaţi.

Dar dacă prestigiul oraşului Argeş sporeşte prin prezenţa acestei ctitorii, autoritatea administrativă scade treptat, ca urmare a privilegiilor acordate mănăstrii. Lipsit de venituri proprii şi de o conducere administrativă independentă, oraşul Curtea de Argeş cunoaşte o tot mai accentuată decădere. Ravagiile pe care le-au făcut armatele lui Gabriel Báthory, principele Transilvaniei, în anii 1610—1611, aduc grave prejudicii localităţii.

Oraşul se retace încet, dar după 1670, devine practic o moşie a mănăstirii, iar ansamblul voievodal, lăsat în părăsire, se degradează treptat.

În anul 1864, prin legea domnitorului Cuza Vodă referitoare la secularizarea bunurilor mănăstireşti, se produce împroprietărirea foştilor clăcaşi ai domeniilor Mănăstirii Curtea de Argeş din satele Marina, Flămînzeşti, Valea Danului. Astfel, Mănăstirea Curtea de Argeş dispare ca putere economică şi administrativă.

* Începuturile oraşului Curtea de Argeş se împletesc cu cele ale Ţării Româneşti.

Situată pe drumul Sibiului, care vine de la Olt prin Loviştе, localitatea se dezvoltă iniţial ca un tîrg de schimb pentru mărfurile aduse din Transilvania şi de pe Valea Argeşului.

În anul 1330 Argeşul era reşedinţa domnească a lui Basarab I.

Distrugerile provocate de războiul purtat între armatele lui Basarab I şi regele Ungariei, Carol Robert (bătălia de la Posada), au determinat mutarea Curţii domneşti de la Curtea de Argeş la Cîmpulung.

În anul 1359 ia fiinţă la Curtea de Argeş prima Mitropolie a Ţării Româneşti. În urma acestui important eveniment care contribuie la consolidarea independenţei statale, oraşul Curtea de Argeş devine unul din centrele vieţii spirituale a epocii.

Cu Mircea cel Bătrîn se încheie şirul domnitorilor Basarabi, care şi-au avut cetatea de scaun la Argeş. Importanţa oraşului descreşte, acesta pierzînd treptat rolul de necropolă voievodală, iar ulterior de reşedinţă a Mitropoliei, care se mută din ctitoria din 1439 a lui Vlad Dracul la Tîrgovişte, alături de scaunul domnesc.

Totuşi oraşul continuă să se dezvolte economic şi îşi menţine atributele de oraş voievodal.

Fig. 1. Vedere aeriană a oraşului de pe dealul cimitirului, poziţie probabilă a locului de pe care Michel Bouquet şi-a desenat stampa în 1826.

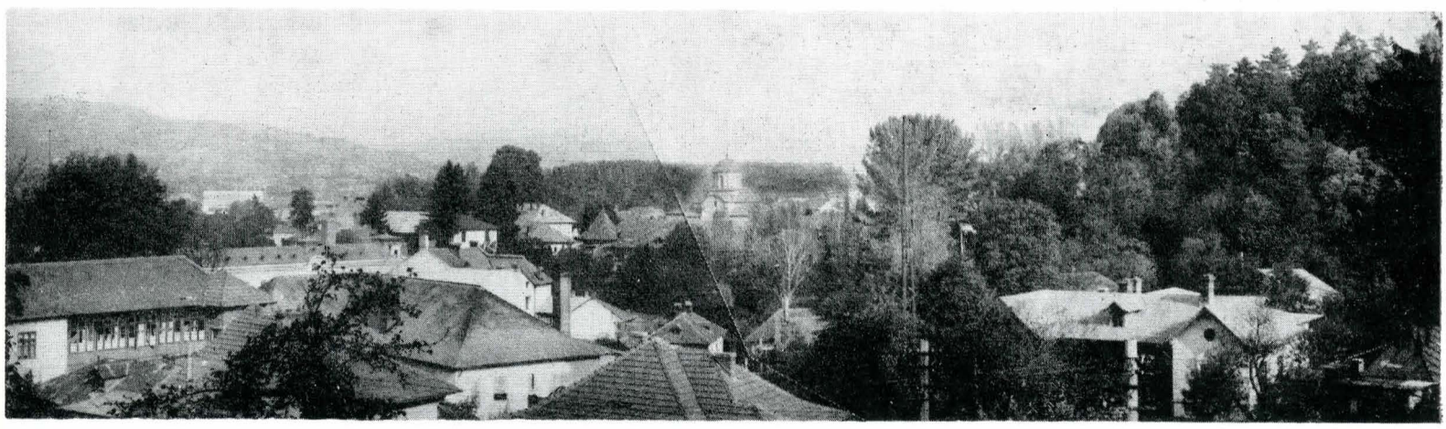

https://biblioteca-digitala.ro

Un monument istoric de mare importanță este biserica Sîn-Nicoară ale cărei ruine se găsesc pe colina din partea de est a Curții Domnești. Datarea lui, care actualmente oscilează între sfîrșitul sec. XIII și începutul sec. XIV, va fi precizată poate de recentele săpături arheologice. Biserica, cu un turn prismatic masiv (o presupusă adăugire), este, se pare, opera unor meșteri bizantini crescuți la una din școlile de arhitectură provincială din Balcani[1]. După unele ipoteze bazate pe tradiția populară, ruinele ar aparține fostei biserici catolice. Studii mai recente, localizează însă *„vechea catedrală fie pe locul fostei biserici Sf. Nicolae, din Tîrg, fie mai probabil pe cel al bisericii Botușari"*[2].

Biserica Botușari, veche ctitorie a voievodului Petru Cercel (1583—1585) este în întregime refăcută în 1819.

Biserica Olari, refăcută la sfîrșitul sec. XVII, este datată cu aproximație în sec. XVI.

[1] Grigore Ionescu, *Curtea de Argeș — istoria orașului prin monumentele lui*, București, 1940, p. 107.

[2] Pavel Chihaia, *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, București, Ed. Meridiane, 1974, p. 192—204.

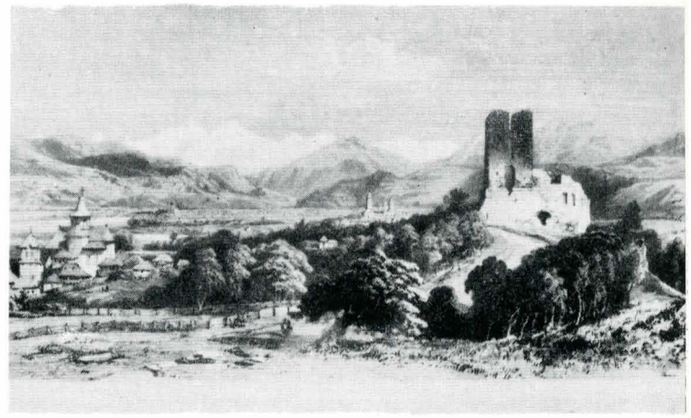

Fig. 2. Curtea de Argeș la 1826, după stampa executată de Michel Bouquet.

Fig. 3. Fosta clădire a primăriei din b-dul Negru Vodă.

Biserica Flămînzești (numită și „biserica lui Stanislav") este o fostă capelă a Bolniței mănăstirii Argeșului, construită încă din 1526, dar refăcută în sec. XVIII[3].

Biserica Sf. Îngeri, construită în 1716, se remarcă prin originalitatea picturii.

Biserica Drujești, construită în 1760, a fost restaurată în două rînduri (în anii 1793 și 1875).

Arhitectura locuințelor din Curtea de Argeș este reprezentată doar prin cîteva case rămase din sec. XIX: casa Rădulescu, casa Cioculeștilor, casa Goangă, casa Călinescu și casa Deleanu. Tipul dominant este cel de casă veche cu sală și fațadă asimetrică. Soclul este din piatră și adăpostește de cele mai multe ori pivnița și cămara (foarte rar camere de locuit).

La casele mai noi, de după 1900, se observă tendința de simetrie în plan și elevație, alături de influențe neoclasice.

Zonele de rezervație arhitecturală includ și unele clădiri (sec. XX) care creează un cadru adecvat monumentelor

[3] În această biserică a fost înmormîntat arhitectul francez André Lecomte du Noüy.

Fig. 4—6. Aspecte ale zonei comerciale a orașului.

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

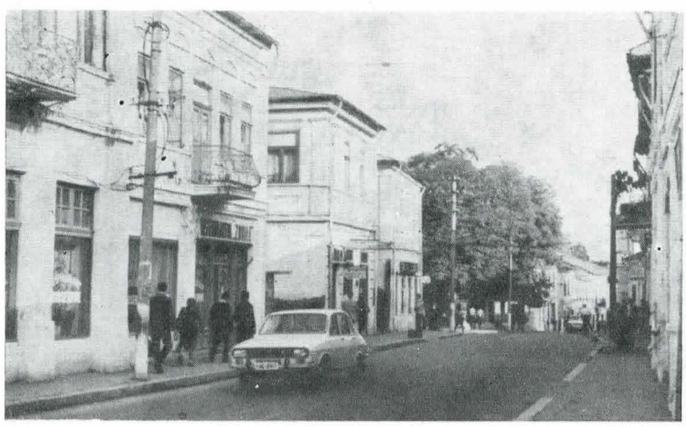

Fig. 7. Construcții vechi și noi pe b-dul Negru Vodă.

https://biblioteca-digitala.ro

istorice şi contribuie la unitatea urbanistică de ansamblu, specifică localităţii. De tip neoclasic, cu parter şi etaj (parterul era rezervat magazinelor, iar etajul pentru locuit, cu un balcon cu balustradă de fier forjat), aceste case se găsesc actualmente într-o stare avansată de degradare: singurele intervenţii (de altfel necorespunzătoare) au fost făcute la magazinele de la parter.

*

Nu ne-au parvenit date sau hărţi care să permită o analiză detailată a modului de evoluţie, de-a lungul secolelor, a structurii urbanistice a oraşului Curtea de Argeş.

În epoca prefeudală se pare că zona de locuit a Argeşului era situată de-a lungul pîrîului Tîrgului şi pe platoul din partea de sud (actualele străzi Zorile, Eliade Rădulescu, Traian, Decebal). Tîrgul, care servea efectuării schimburilor şi vînzărilor de produse locale, se găsea în apropierea confluenţei între pîrîul Tîrgului şi rîul Argeş, adică pe locul unde are loc şi în prezent tîrgul periodic de vite.

Mai tîrziu, cînd importanţa economică a localităţii creşte, devenind tîrg, pe lîngă agricultori, apar meseriaşi şi negustori români şi străini.

În secolul XVI, teritoriul Curţii de Argeş era împărţit în 2 părţi distincte:

— în jurul Curţii Domneşti şi pînă la mahalaua Botuşari, la sud, era tîrgul Curtea de Argeş, locuit de tîrgoveţi, negustori şi meseriaşi şi condus de 1 judeţ şi 12 pîrgari cu atribuţii limitate.

— la nord de biserica Sf. Gheorghe începea moşia mănăstirii Argeş[4], cuprinzînd satele: Bolniţa Ţigănia, Flămînzeşti, Marina şi Valea Uleiului[5]. Ea era condusă de egumenul mănăstirii, care primise de la Neagoe Basarab drepturi de judecată asupra „pricinilor din tîrg".

În apropierea tîrgului periodic (pe platoul sudic, unde se află actualmente piaţa agroalimentară), era amenajată o piaţă permanentă, menţionată în documentele sec. XVII sub numele de „bazar". În acelaşi secol se aflau lîngă ansamblul fostei Curţi Domneşti, mori şi manufacturi care utilizau forţa apei. Documentele epocii menţionează existenţa unor străzi denumite „ale chivăreşilor" sau „ale botuşarilor", precum şi cartierul olarilor cu o biserică a acestei bresle[6].

La Argeş, ca şi la Cîmpulung, Tîrgovişte sau Bucureşti, Curtea domnească a fost amplasată în apropierea unui curs de apă, pe drumul principal între Tîrgul de schimb şi curţile boierilor şi nu pe o ridicătură de teren care să-i permită o fortificare. Acest lucru se explică prin faptul că amplasamentul a fost stabilit din raţiuni economice şi nu strategice.

Curtea domnească se întindea şi pe colina vecină a bisericii Sîn-Nicoară, după cum reiese de altfel şi din desenul executat în 1826 de Michel Bouquet. Imaginea reprezintă o vedere panoramică a oraşului, văzut probabil de pe celălalt mal al pîrîului Tîrgului[7]. Se poate distinge în depărtare silueta mănăstirii, încadrată în stînga de biserica domnească, iar în dreapta, în prim plan, de turnul masiv al bisericii Sîn-Nicoară[8]. Între aceste obiective majore se interpune o zonă bogat plantată, cu grădini şi livezi delimitate cu garduri şi presărată, ici-colo, cu cîteva case (mai vizibile în imediata vecinătate a Curţii Domneşti). Singurul drum care se poate observa este cel care duce la turnul bisericii Sîn-Nicoară. Se mai observă în depărtare, un grup de construcţii situate în apropierea bisericii episcopale, care pot să fie clădirile aparţinînd incintei mănăstirii, cu turnul de intrare, casa domnească, chiliile, bucătăriile etc., sau mai probabil, locuinţele robilor mănăstirii, amplasate de-a lungul drumului care o leagă de tîrg.

La hotarul dintre domeniile tîrgului şi ale mănăstirii se afla „bariera mănăstirii sau bariera Flămînzeşti"[9].

O serie de probleme neelucidate încă, ca de exemplu rolul pe care l-a avut biserica Sîn-Nicoară, cu o poziţie dominantă în cadrul oraşului, sau motivul pentru care, zidurile de incintă ale Curţii Domneşti nu au fost fortificate cu turnuri de colţ, îşi vor găsi poate răspunsul după efectuarea unor viitoare cercetări arheologice.

Ce apare clar, atît din documentele vremii cît şi din puţinele imagini care ne-au parvenit, este că iniţial Curtea Domnească şi biserica Sîn-Nicoară se aflau într-o incintă comună. După unele opinii aceasta ar fi avut un sistem de fortificaţii pe drumul spre cetatea Poenari[10]. Abia pe la sfîrşitul secolului al XIX-lea, Lecomte du Noüy trasează bulevardul care face legătura între tîrg şi mănăstire, despărţind Curtea Domnească de dealul bisericii Sîn-Nicoară.

În anul 1895, comuna Flămînzeşti de care ţineau satele: Marina, Flămînzeşti şi Groapele, se alipeşte tîrgului Curtea de Argeş[11]. Pe la sfîrşitul secolului XIX, oraşul avea aproximativ 400 de case, în care locuiau cca 4.000 locuitori, în cea mai mare parte agricultori şi mici meseriaşi. Oraşul avea un aspect semirural cu case de lemn construite pe socluri de piatră, aşezate răsfirat şi separate de terenuri cultivate, livezi şi grădini.

Linia ferată dată în folosinţă în 1898, ce va lega Curtea de Argeş de Piteşti, transformă astfel fosta staţie de cai de poştă, în gară terminus.

Dintre construcţiile mai importante, existente şi astăzi în zona centrală, menţionăm: hala de carne din vecinătatea pieţei agroalimentare, fostul Seminar teologic construit în 1928 şi Universitatea liberă terminată în anul 1937, ambele sînt astăzi licee teoretice.

Despre înfăţişarea oraşului Curtea de Argeş, înainte de cel de-al doilea război mondial, Nicolae Iorga scria: *„Tîrgul Curtea de Argeş . . . o adunătură sărăcăcioasă de case cu cîte unul sau două rînduri, altfel destul de curate, şi de livezi, pe care o străbat străzi cu pietrele ieşind pretutindeni la iveală, răzvrătite"* . . . Iar în final: *„La un biet han primitiv, în-*

[4] Pavel Chihaia, *op. cit.*, p. 46—65, face o încercare de delimitare a graniţelor fostei moşii Flămînzeşti.

[5] *Marele dicţionar geografic al României*, vol. III, Bucureşti 1900, p. 387.

Fig. 8. Casa Goangă.

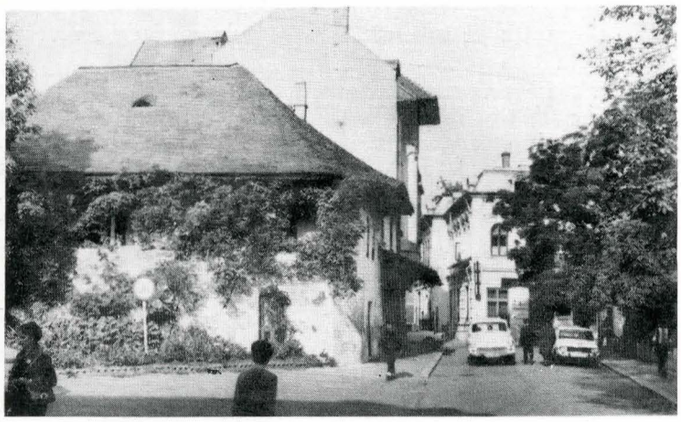

Fig. 9. Fronturi de case vechi pe strada Olari.

[6] Pavel Chihaia, *op. cit.*, p. 334

[7] Amplasamentul actual al cimitirului oraşului.

[8] Este puţin probabil ca, chiar atunci cînd vegetaţia din jurul bisericii Sîn-Nicoară era mult mai joasă, să se fi putut cuprinde cu privirea toate cele 3 monumente deodată, ca în desenul lui Bouquet. Se pare că desenul, aflat actualmente în păstrarea Bibliotecii Academiei, a fost executat pe secţiuni luate din mai multe poziţii şi combinate într-o singură imagine.

[9] C. G. Miclescu şi G. Păunescu, *Geografia judeţului Argeş*, pentru cl. II primară, Piteşti 1891, p. 24.

[10] Tradiţia populară aminteşte de existenţa unei galerii care făcea legătura între dealul Sîn-Nicoară şi incinta Curţii Domneşti.

[11] Gherlan Gheorghe, Documentare urbanistică pentru planul de sistematizare, Primăria oraşului Curtea de Argeş, Serv. tehnic, 1948.

https://biblioteca-digitala.ro

tr-un tîrg neobișnuit încă a primi, stăpînește același aer de singurătate murdară și tristă, care se mîntuie, pe lîngă case dărăpănate și biserici sprijinite în paiante, la acel aur de visipă din fundul șoselei"[12].

*

Nu se cunosc date referitoare la numărul locuitorilor din Curtea de Argeș pînă în sec. XIX. Se poate presupune însă că au existat fluctuații, corespunzătoare numeroaselor evenimente politice, economice și de natură religioasă, pe care le-a trăit localitatea.

Abia în 1859 aflăm că orașul Curtea de Argeș are 700 case și 3 500 locuitori. Numărul populației se dublează pînă în 1925, ajungînd la 6 809 locuitori la recensămîntul din 1930 și este de aproape 8 000 locuitori în 1940. În timpul celui de-al doilea război mondial numărul populației crește brusc la 11 000 locuitori datorită populației refugiate.

Pînă în 1947, după plecarea refugiaților, populația scade la 8 000 de locuitori[13].

*

Zona centrală, formată de-a lungul secolelor printr-un proces istoric de suprapuneri și extinderi, de dărîmări și refaceri, are deja creat un fond construit, care-i conferă un aspect urbanistic specific, îi determină personalitatea.

Nu s-au păstrat în forma originară sau cu mici prefaceri decît edificiile de cult; vechile clădiri administrative, sociale, comerciale sau de locuit, au dispărut în totalitate, fără a le cunoaște măcar amplasamentul (excepție o fac doar ruinele Curții Domnești, care au adăpostit probabil, cea dinspre nord casa domnitorului, iar cea din colțul sud-vestic cancelariile domnești). La această stare de lucruri au contribuit: fie distrugerile provocate de războaie sau de cataclismele naturale care s-au abătut asupra localității, fie, după cum am arătat, inițiativele luate de unii ctitori care au distrus „din temelii" vechile construcții găsite pe amplasamentul dorit.

Cunoaștem aproximativ poziția tîrgului de vite și a bazarului dar ne lipsesc complet datele privind amplasamentele vechii primării, ale judecătoriei, pîrcălăbiei etc. De asemenea este și acum controversat amplasamentul fostei biserici catolice. Casele vechi existente, majoritatea din sec. al XIX-lea și începutul sec. XX, sînt într-o stare avansată de degradare, necesitînd atît consolidări la structură cît și refacerea decorației de fațadă.

Regretabil este însă faptul că în secolul nostru s-au făcut o serie de greșeli atît prin amplasarea unor construcții cu o arhitectură ruptă de tradiția locală, cît și prin executarea unor clădiri de locuit individuale sau colective, care au influențat negativ specificul urbanistic al localității, acumulat și conservat în timp cu suficiente sacrificii. În această situație se găsește partea de nord a zonei centrale. La fel, pe frontul vestic al b-dului Republicii Socialiste România porțiunea cuprinsă între Casa de cultură și Biserica episcopală s-au construit o serie de case individuale, parter și etaj care alterează aspectul tradițional și unitatea arhitectonică de ansamblu. În acest mod, axul urbanistic de importanță majoră pentru trama stradală a localității, care leagă cele 2 monumente istorice de căpetenie: Curtea Domnească și Biserica episcopală, este în parte compromis.

Un alt aspect, care va trebui rectificat în viitor, îl are și frontul construit al străzii Decebal, pe partea opusă halei alimentare, cu case și barăci improvizate, garduri și magazii așezate în dezordine.

Trebuie să amintim totodată că digul lacului de acumulare Curtea de Argeș, situat e drept în afara zonei centrale (în vecinătatea parcului și a viitoarei zone sportive), constituie o intervenție care modifică peisajul și silueta urbană ale localității.

Se cere să se ia toate măsurile de conservare a fondului construit valoros moștenit, printr-o politică consecventă de educație și control în disciplina construcțiilor, aplicată pentru

Fig. 10. Traseul actual al Drumului Național 7C, limitrof incintei bisericii Sf. Nicolae Domnesc.

toată localitatea în general și în cadrul zonei de rezervație arhitecturală, în special.

Zona de rezervație arhitecturală, cu o suprafață de cca 60 ha, include atît monumentele istorice de arhitectură, cît și o zonă înconjurătoare, necesară pentru a crea un cadru adecvat acestora. De aceea, zona de rezervație cuprinde o serie de străzi și piețe, care conferă un caracter specific localității, contribuind la accentuarea pitorescului, la conservarea atmosferei tradiționale:

— ansamblul străzii Cuza Vodă cu biserica Olari;

— ansamblul străzilor Zorilor, Eliade Rădulescu și Filimon Sîrbu;

— ansamblul străzii Negru Vodă.

Este necesar ca perimetrul astfel delimitat să constituie obiectul unor studii de specialitate pentru asanarea fondului construit, înlăturarea anexelor din materiale perisabile (magazii, garduri dintre lotizări etc.), agrementarea incintelor interioare cu jocuri pentru copii, anexe gospodărești, locuri de odihnă și recreare pentru adulți, parcaje și garaje (eventual subterane), precum și restaurarea propriu-zisă a clădirilor și adaptarea lor unor funcțiuni adecvate (comerț, prestări meșteșugărești, artizanat, alimentație publică cu specific etc.).

În acele locuri, unde unitatea de ansamblu este alterată (locuri goale între calcane, fronturi necorespunzătoare), ar trebui să se execute plombe cu construcții noi, încadrate armonios între cele existente (str. Negru Vodă, str. Decebal, frontul estic etc.).

Sînt necesare totodată menținerea, încadrarea și evidențierea unor clădiri izolate, de un deosebit interes arhitectural-istoric, amplasate în afara zonelor de rezervație arhitecturală (biserica Botușari, casele de pe str. Tudor Vladimirescu etc.).

[12] Nicolae Iorga, *Drumuri și orașe*, București, 1915, p. 47 și 55.

[13] La recensămîntul din 1948 se găseau în Curtea de Argeș 2 200 case și 9 180 locuitori. Numărul populației la recensămintele din 1956 și 1966 a fost de 10 764 și respectiv 16 424 locuitori. Astăzi localitatea are cca 20 000 locuitori în următorii 15 ani prevăzîndu-se dublarea populației.

https://biblioteca-digitala.ro

Se recomandă, de asemenea, păstrarea unor clădiri, care deşi nu prezintă un interes arhitectural deosebit, sînt într-o stare fizică, ce nu justifică demolarea lor.

În acelaşi timp, unele case, cu aspect arhitectural specific argeşean de unicat, care prin volumetrie nu justifică prezenţa lor în cadrul zonei centrale (nu pot fi încadrate armonios în regimul de înălţime al construcţiilor limitrofe), pot fi mutate într-o rezervaţie special creată în zona parcului Sîn-Nicoară. În această situaţie se găsesc unele case situate pe str. Tudor Vladimirescu, în apropierea intersecţiei cu str. 7 Noiembrie, sau de pe str. Negru Vodă, porţiunea situată pe partea opusă a liceului Vlaicu Vodă.

Este absolut necesar să se fotografieze şi să se releveze toate casele propuse a fi demolate.

Clădirile prevăzute a fi amplasate, atît în interiorul zonei de rezervaţie arhitecturală cît şi în vecinătatea ei, vor avea puţine nivele (maxim parter şi 2 etaje), şi se vor realiza după proiecte unicat, într-un caracter specific în concordanţă cu aspectul arhitectural al celorlalte construcţii.

În măsura posibilităţilor, se va căuta menţinerea vegetaţiei existente, care contribuie la agrementarea zonei.

*

Ca în cazul celorlalte localităţi istoric constituite, care, cunosc astăzi o dezvoltare economică şi în consecinţă, demografică, generatoare de noi funcţiuni, cu dotări ce se cer amplasate în zona centrală, este necesară analizarea posibilităţilor de extindere a acestora, pentru a corespunde noilor cerinţe.

În general, dezvoltarea zonelor centrale formate istoric, se face de la caz la caz, în funcţie de posibilităţile existente, precum şi de amploarea acestei dezvoltări. În unele cazuri, cînd extinderile necesare nu sînt de mare anvergură, noile funcţiuni pot fi grefate pe vechiul centru, prin construirea unor clădiri noi sau prin extinderea celor existente, astfel încît unitatea de ansamblu să nu fie influenţată.

În cazurile în care sînt necesare dezvoltări importante ale zonei centrale — numeroase amplasamente pentru dotări noi politico-administrative, culturale şi comerciale — se pot întîlni 2 situaţii.

a) Zonele centrale formate istoric au posibilităţi de extindere în zonele limitrofe, fie datorită existenţei unei rezerve de teren liber, încă neconstruit (cazuri mai rar întîlnite), fie prin curăţirea terenului de clădirile în stare proastă, neinteresante din punct de vedere arhitectural-istoric.

b) Zonele centrale vechi nu dispun de terenuri vecine libere sau construite, care să permită extinderea lor, fiind necesară căutarea lor în exterior şi deci o disociere între centrul istoric şi centrul nou. În cazul acesta, se caută totuşi acele terenuri care să poată permite o legătură cît mai organică între cele 2 zone centrale.

Zona centrală a oraşului Curtea de Argeş, dezvoltată istoric de-a lungul străzii Negru Vodă, are posibilităţi de dezvoltare spre nord — începînd de la fosta barieră a Flămînzeştilor — de o parte şi de alta a bulevardului R. S. România, între incinta Curţii Domneşti şi Biserica episcopală.

Amplasarea dotărilor se poate face astfel încît să se respecte zonificarea funcţională moştenită, completîndu-se nucleele deja create în curs de formare: dotările politico-administrative grupate într-o piaţă care va fi creată în faţa clădirii Consiliului popular şi a sediului Întreprinderii de construcţii hidrotehnice; dotările cultural-educative amplasate în cadrul unei alte pieţe situate mai la nord şi marcată de prezenţa clădirii existente a Casei de cultură şi de intrarea la Stadion.

Reţeaua comercială se recomandă a fi menţinută în cadrul zonei tradiţionale, necesitînd însă unele restructurări şi modernizări făcute în spiritul conservării şi accentuării specificului argeşean, care să corespundă totodată cerinţelor moderne de comerţ (str. Negru Vodă, între străzile Traian şi Olga Bancic).

La rezolvarea circulaţiei preceptele moderne de urbanism prevăd separarea fluxurilor rutiere şi pietonale, pentru punerea în valoare a ansamblului şi a monumentelor arhitecturale din zonă, asigurarea locurilor necesare pentru parcarea şi gararea autovehiculelor.

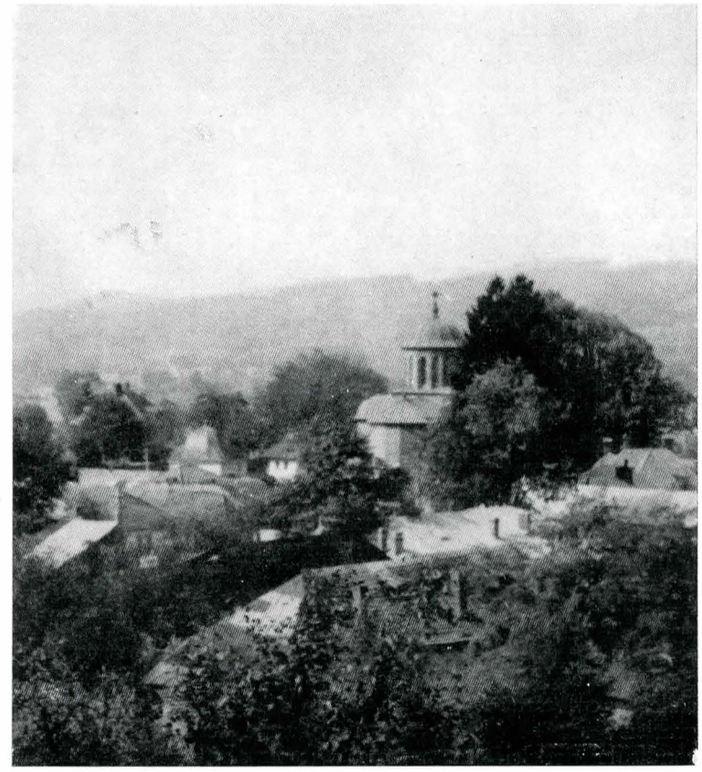

Fig. 11. Vedere panoramică a zonei centrale dinspre nord-est.

Această soluţie rezolvă mai multe deziderate:

— sînt degrevate zonele centrale comerciale şi social-culturale, intens circulate pietonal, de circulaţia suplimentară destinată aprovizionării magazinelor;

— se vor putea reunifica într-o singură incintă Curtea Domnească şi dealul biserica Sîn-Nicoară, separate după cum am văzut, odată cu trasarea bulevardului spre mănăstire; se elimină totodată punctul de conflict din vecinătatea Curţii Domneşti, acolo unde monumentul şi artera majoră de circulaţie se stînjenesc reciproc (în dreptul zidului de incintă, din cauza îngustimii străzii, lipseşte trotuarul);

— se asigură securitatea pietonului care poate vizita şi admira, în mai bune condiţii, cele 2 importante monumente istorice, inclusiv şirul de clădiri cu magazine la parter, care le separă;

— se realizează o mai bună protejare a monumentelor istorice şi a celorlalte clădiri, de eventualele deteriorări, provocate de vibraţiile circulaţiei auto;

— se evită poluarea atmosferică a zonei centrale în care se aglomerează de cele mai multe ori un număr mare de autovehicule;

— în sfîrşit, se poate crea o atmosferă apropiată de cea din perioada construirii zonei centrale, cînd nu exista automobilul şi pe străzi se circula numai pe jos sau cu trăsura.

*

În urma acestor măsuri şi printr-o supraveghere perseverentă, zona centrală a oraşului Curtea de Argeş va îmbina vechiul şi noul, contribuind la conservarea specificului arhitectural şi urbanistic al acestei localităţi istorice, la crearea unei atmosfere caracteristice, în care elementul arhitectural-urbanistic să se îmbine cu cel natural, de o valoare peisagistică deosebită.

https://biblioteca-digitala.ro